

Sygn. akt II Ca 787/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Dariusz Mizera
----------------	--------------------

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym

w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. we W.

przeciwko J. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 15 września 2016 roku, sygn. akt I C 1256/16upr

oddala apelację

Sygn. akt II Ca 787/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 września 2016r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie po rozpoznaniu w dniu 15 września 2016 r. sprawy z powództwa (...) Banku S.A. we W. przeciwko J. K. o zapłatę oddalił powództwo.

Podstawą rozstrzygnięcia były przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Powód (...) Bank S.A. we W. w pozwie z dnia 23.11.2015 r. wniósł o zasądzenie od pozwanej J. K. kwoty 4.208,80 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 23.11.2015 r. do dnia zapłaty od kwoty 562,59 złotych i z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 20.11.2015 r. do dnia zapłaty od kwoty 116,14 złotych.

W dniu 22.04.2016 r. Sąd wydał przeciwko pozwanej nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W dniu 13.05.2016 r. pozwana J. K. skutecznie zaskarżyła nakaz sprzeciwem.

Sąd Rejonowy ustalił że dnia 25.04.2014 r. J. K. jako kupująca podpisała poza lokalem przedsiębiorcy umowę sprzedaży masażera D. S. za cenę 3.590 złotych. Strony posługiwały się wzorcem umowy. Sprzedającym był (...) Sp. z o.o. Sp.k. z siedzibą w W.. Ponieważ pozwana nie posiadała środków finansowych na zakup, w tym samym dniu podpisała z (...) Bankiem S.A. we W. umowę kredytu nr (...) na zakup towarów i usług na kwotę 3.849,96 złotych. Umowę w imieniu Banku podpisał przedstawiciel handlowy (...) Sp. z o.o. Sp.k. z siedzibą w W.. Strony posługiwały się

wzorcem umowy. Zgodnie z umową kredyt miał być spłacany w 11 ratach miesięcznych w kwotach po 340,41 złotych. Zgodnie z pkt V.12 umowy kredytobiorca bez podania przyczyny miał prawo odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od daty zawarcia umowy. Oświadczenie o odstąpieniu mogło zostać złożone u pośrednika kredytowego.

W dniu 26.04.2014 r. dostarczono pozwanej zakupiony przez nią towar. J. K. próbowała uruchomić sprzęt, ale jej się to nie udało. Zadzwoiła do konsultantki sprzedawcy celem uzyskania instrukcji uruchomienia sprzętu. Pomimo zastosowania się do instrukcji nadal nie potrafiła uruchomić sprzętu. Ponownie zadzwoniła do konsultantki i powiedziała, że rezygnuje ze sprzętu. Konsultantka poleciła czekać na kuriera, który sprzęt odbierze. Ponieważ kurier się nie zjawiał, pozwana w dniu 7.05.2014 r. wysłała do (...) Sp. z o.o. Sp.k. z siedzibą w W. pismo o odstąpieniu od umowy. Firma w piśmie z dnia 20.05.2014 r. odpowiedziała, iż upłynął już termin pozwalający na rozwiązanie powyższej umowy. J. K. w dniu 27.05.2014 r. ponownie wysłała do (...) Sp. z o.o. Sp.k. z siedzibą w W. pismo o odstąpieniu od umowy, a odrębną przesyłką wysłała urządzenie.

J. K. spłaciła jedynie jedną ratę zaciągniętego kredytu w czerwcu 2014 r.

Mając takie ustalenia Sąd zważył że powództwo jest bezzasadne.

Pozwana w dniu 25.04.2014 r. zawarła umowę sprzedaży i umowę kredytu bankowego poza lokalem przedsiębiorstwa posługując się wzorcem umowy.

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 30.05.2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. z 2014r., poz. 827 ze zm.) do umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy, to jest przed dniem 25.12.2014 r. stosuje się przepisy dotychczasowe, czyli m. in. ustawę z dnia 2.03.2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. z 2012 r. poz. 1225).

Zgodnie z treścią art. 2 ww. ustawy konsument, który zawarł umowę poza lokalem przedsiębiorstwa, może od niej odstąpić bez podania przyczyn, składając stosowne oświadczenie na piśmie w terminie dziesięciu dni od zawarcia umowy. Do zachowania tego terminu wystarczy wysłanie oświadczenia przed jego upływem. Nie jest dopuszczalne zastrzeżenie, że konsumentowi wolno odstąpić od umowy z zapłatą oznaczonej sumy. W razie odstąpienia od umowy umowa uważana jest za niezawartą, a konsument jest zwolniony z wszelkich zobowiązań.

Przepis art. 385 § 2 kc stanowi ponadto, iż wzorzec umowy powinien być sformułowany jednoznacznie i w sposób zrozumiały, a postanowienia niejednoznaczne tłumaczy się na korzyść konsumenta.

W sprawie pozwana wysłała pocztą listem poleconym pierwsze pisemne oświadczenie o odstąpieniu od umowy dnia 7.05.2014 r., czyli po upływie dwunastu dni od zawarcia umowy. Ponieważ jednak zgodnie z pkt V.12 umowy kredytu z dnia 25.04.2014 r. nr (...) na zakup towarów i usług kredytobiorca bez podania przyczyny miał prawo odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od daty zawarcia umowy, a norma prawna przepisu art. 2 w/w ma charakter semiimperatywny (strony mogą regulować swoje uprawnienia i obowiązki w sposób odmienny od dyspozycji zawartej w takiej normie, jednak aby zmiany takie były skuteczne muszą być one korzystniejsze dla strony słabszej, w rozpoznawanej sprawie – konsumenta), pozwana w terminie odstąpiła od umowy, a zatem umowa stanowiąca podstawę roszczenia powoda uznana została przez Sąd za niezawartą.

Mając na względzie powyższe Sąd oddalił powództwo.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiodła strona powodowa zaskarżając wyrok w całości. .

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie art. 57 ustawy o kredycie konsumenckim - poprzez uznanie, że nieskuteczne odstąpienie od umowy kupna—sprzedaży powoduje skuteczne odstąpienie od umowy kredytu oraz błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez uznanie, iż Pozwana odstąpiła od umowy kredytu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja strony powodowej jest bezzasadna, a zaskarżone orzeczenie pomimo jego lakonicznego uzasadnienia odpowiada prawu.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne czyniąc je podstawą także swojego rozstrzygnięcia uzupełniając je jedynie o fakt, iż pozwana w piśmie z dnia 26 maja 2014r. powoływała się na okoliczność, że towar jest wadliwy.

Skarżąca w apelacji sformułowała zarzut błędnego ustalenia jakoby pozwana odstąpiła od umowy sprzedaży oraz zarzut naruszenia art. 57 ustawy z 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim. Ten ostatni zarzut został zbudowany na stwierdzeniu, iż Sąd uznał z jednej strony nieskuteczne odstąpienie od umowy kupna – sprzedaży, a pomimo to błędnie założył, iż odstąpienie od umowy sprzedaży złożone po terminie powoduje skuteczność odstąpienia od umowy kredytu.

Rozważając ten zarzut należy przypomnieć, iż Sąd Okręgowy jako Sąd II instancji orzeka na podstawie materiału dowodowego zebranego przed sądem I instancji oraz w postępowaniu odwoławczym. W niniejszej sprawie prawidłowość rozstrzygnięcia obligowała Sąd do dokonania dodatkowego ustalenia, które było niezbędne dla potrzeb rozstrzygnięcia zarzutu apelacyjnego. Ustalona okoliczność w istocie wynika z dokumentu znajdującego się na k. 70 akt sprawy i w zasadzie jest bezsporna.

Przechodząc do dalszych rozważań należy przypomnieć, iż zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z 02 marca 2000 roku o ochronie praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. nr 22 poz.271 z późn. zm.) konsument, który zawarł umowę poza lokalem przedsiębiorstwa może od niej odstąpić bez podania przyczyn składając stosowne oświadczenie na piśmie w terminie 10 dni od zawarcia umowy. Dla dochowania tego terminu wystarczy wysłanie oświadczenia przed jego upływem.

Z kolei zgodnie z art. 57 ustawy z 12 maja 2011 o kredycie konsumenckim (Dz.U. nr 126 poz. 715 ze zm.) jeżeli konsument skorzystał z przyznanego mu na podstawie odrębnych przepisów prawa do odstąpienia od umowy na nabycie określonego towaru lub usługi to odstąpienie konsumenta od tej umowy jest skuteczne także wobec umowy o kredyt wiązany.

Treść w/w przepisu wskazuje zatem na fakt, iż w przypadku odstąpienia od umowy sprzedaży powiązanej z umową o kredyt konsumencki odstąpienie takie obejmuje również umowę o kredyt konsumencki. Umowa o kredyt wiązany kończy zatem swój byt prawny gdy odstępuje się od umowy podstawowej (głównej).

Przyjąć należy, iż uregulowanie art. 57 w/w ustawy odnosi się do odstąpienia przez konsumenta od umowy podstawowej na jakiegokolwiek podstawie normatywnej wypływającej z przepisów prawa polskiego.

Sąd Rejonowy przyjął, iż pozwana odstąpiła w sposób skuteczny od umowy sprzedaży na tej podstawie, że strony umowy o kredyt ustaliły, iż konsument ma prawo do odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od daty zawarcia umowy. Uszło uwadze Sądu Rejonowego, iż uregulowanie, na które się powołał dotyczyło wyłącznie umowy o kredyt konsumencki, a nie umowy podstawowej. Tymczasem z ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego których nie zakwestionowała strona powodowa wynika, iż pozwana komunikując się telefonicznie z przedsiębiorcą jeszcze przed wysłaniem oświadczenia zadeklarowała, że rezygnuje z umowy. Forma pisemna oświadczenia o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z 02 marca 2000 roku o ochronie praw konsumentów.... jest zastrzeżona jedynie dla celów dowodowych, a co za tym idzie dla skuteczności złożenia takiego oświadczenia nie jest wymagana forma pisemna. Oświadczenie jest złożone z chwilą gdy doszło do strony przeciwnej w taki sposób, że mogła się zapoznać z jego treścią. Nie budzi wątpliwości, iż oświadczenie złożone telefonicznie dotarło do sprzedawcy już w chwili jego złożenia, a zatem w terminie. Ponowne złożenie tego oświadczenia na piśmie co pozwana dokonała już po terminie stanowi jedynie potwierdzenie wcześniej dokonanej czynności. Należy zatem przyjąć, iż pozwana oświadczenie o odstąpieniu od umowy złożyła w terminie i wszelkie skutki umowy zostały zniweczone.

Gdyby nawet takiego poglądu nie podzielić i uznać, iż pozwana uchybiła 10 dniowemu terminowi to i tak powództwo okazuje się być bezzasadne. Przyjmuje się powszechnie, iż termin 10 dniowy jest terminem prawa materialnego i nie może zostać przywrócony. Oznacza to, że upływ tego terminu powoduje ex lege wygaśnięcie uprawnienia do odstąpienia od umowy co brane jest przez Sąd pod uwagę z urzędu. Zgodnie jednak z art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku który by był sprzeczny ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem prawa lub zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

W takiej sytuacji zastosowanie art. 5 k.c. sprowadza się do swoistej fikcji, że uprawnienie do odstąpienia od umowy nie wygasło, jeżeli powołanie się na upływ terminu pozostaje w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego.

Istotą i funkcją klauzul generalnych w prawie cywilnym jest możliwość uwzględnienia w ocenie różnego rodzaju okoliczności faktycznych, które nie mogą - w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego - być według jakiegoś schematu mającego walor bezwzględny oceniane raz na zawsze i w sposób jednakowy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 1979 r., III CRN 59/79).

Orzecznictwo w wyjątkowych okolicznościach dopuszcza możliwość powołania się na art. 5 k.c. w sytuacji upływu terminu zawitego. (por. np. wyrok SN z 30 sierpnia 1991r. III CRN 206/91, baza Legalis)

Mając na uwadze ustalenia Sądu dokonane na podstawie twierdzeń pozwanej, którym nie zaprzeczył powód pozwana informowała wcześniej sprzedawcę jednocześnie pośrednika kredytowego o fakcie, iż rezygnuje ze sprzedaży gdyż towar jest wadliwy otrzymała wtedy odpowiedź, iż należy oczekiwać na kuriera, który odbierze sprzęt.

Taka postawa sprzedawcy uniemożliwiła pozwanej skuteczne skorzystanie z prawa do terminowego odstąpienia od umowy na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z 02 marca 2000 roku o ochronie praw konsumentów... i pozostaje w sprzeczności z dobrymi obyczajami i zasadami lojalności kupieckiej oraz nosi znamiona celowego wprowadzenia w błąd konsumenta tylko po to aby następnie powoływać się uchybienie terminowi zawitemu. Budzi to tym większy w niniejszej sprawie gdzie mamy do czynienia z osobą w podeszłym już wieku i schorowaną.

Dlatego też uwzględniając zaistniałą sytuację należy w tych szczególnych okolicznościach przyjąć, iż pozwana pomimo nieznacznego uchybienia terminowi w sposób skuteczny odstąpiła od umowy podstawowej, a następnie dokonała zwrotu zakupionej rzeczy sprzedawcy. Skoro tak to z mocy art. 2 ust. 3 w/w ustawy konsument jest zwolniony od wszelkich zobowiązań zwłaszcza, że sprzedawca był jednocześnie pośrednikiem kredytowym, a pozwana nie otrzymała żadnych pieniędzy.

Nawet gdyby założyć, iż odstąpienie, to nie nastąpiło w sposób prawidłowy to i tak trzeba przyjąć, iż pozwana ponownie wystąpiła do sprzedawcy z pismem o odstąpienie od umowy powołując się na wadliwość przekazanego jej urządzenia. Takie jej pismo należy rozpatrywać w kategorii odstąpienia od umowy na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz.U. nr 141 poz. 1176 ze zm.). Pozwana już podczas pierwszych kontaktów ze sprzedawcą informowała o wadzie towaru. W efekcie po oświadczeniu sprzedawcy o bezskuteczności jej pierwotnego oświadczenia wystosowała do pozwanego drugie pismo odsyłając jednocześnie sprzęt wskazując na jego wadliwość. Nie zostało dowiedzione w toku procesu w jaki sposób została załatwiona ta reklamacja przez co należy przyjąć, iż w myśl art. 8 ust.4 w/w ustawy pozwana miała prawo odstąpić skutecznie od umowy kupna sprzedaży.

W efekcie zatem przyjmując, iż pozwana skutecznie odstąpiła od umowy podstawowej, a w konsekwencji także od umowy o kredyt konsumencki brak podstaw do obciążania jej koniecznością spłaty rzeczy którą już nie dysponuje i zasądzenia należności której w istocie nie otrzymała. .

Dlatego też apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu, a to na podstawie art. 385 k.p.c.